

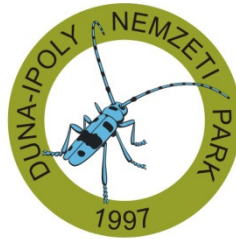
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

DARÁNYI IGNÁC TERV

A HUDI20003 Alapi kaszálórétek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Budapest
2014

Jelen fenntartási terv az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételeinek részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendeletben foglaltak alapján készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 2509 Esztergom, Strázsa-hegy
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt
Fábián Zsófia

Vezető szakértők

Bérces Sándor (természetvédelem)
Csihar László (agrár)

Közreműködő szakértők

Horváth András

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	5
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	10
3.2. Kezelési javaslatok	10
3.2.1. Élőhelyek kezelése	10
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	21
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	21
3.2.4. Kutatás, monitorozás	16
3.2.5. Mellékletek	22
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében ...	22
3.3.1. Agrártámogatások	23
3.3.2. Pályázatok	23
3.3.3. Egyéb	23
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	24
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	24
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	25
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	27

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve: Alapi kaszálórétek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjKTT)

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója: HUDI20003

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése: 518,58 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő élőhelyek:

- Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530) *
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhely:

- Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinio caeruleae*) (6410)
- Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)
- Pannon homoki gyepek (6260) *

1.4.2. Jelölő fajok

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű faj:

- kiscfészkes aszat (*Cirsium brachycephalum*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<u>FEJÉR MEGYE</u>		
Alap	434,5	9
Cece	0,51	0,009
Sárbogárd	83,57	0,44

1. táblázat: Érintett települések

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
-------	-----	-----	-----------------	-------------------------------------

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Országos Ökológiai Hálózat	MT	magterület	513,7 (99,1%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Mivel az Alapi kaszálórétek különleges természetmegőrzési terület védett természeti területet nem érint, a tervezési területre kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Alap Község Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2006. (XII.15.) Önkormányzati Rendelete Alap Község Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről
- Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2005. (III. 30.) Önkormányzati Rendelete a Község Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről
- Cece Község Képviselő-testületének 8/2005. (III. 30.) Önkormányzati Rendelete Cece Község Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- A 612. sz. Sárosdi Erdészeti Tervezési Körzet Második Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) Törzskönyvi szám: 30/2008.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 16282/2007. ügyszámú szakhatósági hozzájárulás a Sárréti Egyetértés Vadásztársaság (7011 Alap, Kazsoki-tanya) 10 éves vadgazdálkodási üzemtervéhez (2007. augusztus) Kódszám: 405210-1-4-1.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- A kJTT területén nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Vízyűjtő-gazdálkodási terv 1.13 Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony, 2010. április; Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság; Közép-Dunántúli Környezetvédelmi-és Vízügyi Igazgatóság. A felülvizsgálat várható éve 2015.

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, és azok alapján, az aktuális állapotra alakítva módosítottunk rajta. Az érintett terület %-os nagyságát a KjtT teljes területéhez viszonyítva adjuk meg.

Belső veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	M	10	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*. Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
A03.01	intenzív, vagy intenzívebb kaszálás	M	15	Kisfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) A rossz időben történő kaszálás a virágzó szár lekaszálásával jár, ami által csökken a megtermelés, az állomány visszaszorul.
A04.01.01	intenzív szarvasmarha legeltetés	H	15	Pannon homoki gyepek (6260)*, kisfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) A túlzott legeltetés az élővilág elszegényedéséhez, az élőhely degradációjához vezet. A taposás következtében a kisfészű aszat állománya degradálódik, idővel visszaszorul.
A04.01.02	intenzív birka legeltetés	H	30	Pannon homoki gyepek (6260)*. A túlzott legeltetés az élővilág elszegényedéséhez, az élőhely degradációjához vezet.
A04.02	alullegeltetés	M	70	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)* Megindul a növényzet avasodása, ezzel egy időben megjelennek az inváziós fajok, és beindul a nem kívánt szukcesszió.
D01.01	ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	L	1	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*. Ázott talaj esetén új nyomvonalak használata egyre nagyobb mértékben károsítja, degradálja a gyepeket.
D02.01	villany- és telefonvezetékek	L	1	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*. A felújításhoz, karbantartáshoz

A HUDI20003 ALAPI KASZÁLÓRÉTEK NATURA 2000 TERÜLET FENNTARTÁSI TERVE

				kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
E03	szemét, hulladék	L	1	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*. A hulladék lerakása károsítja az élőhelyeket és fajokat, járulékos hatásként megjelenik a gyomosodás.
F03.01	vadászat	M	100	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*. A tevékenységhez kapcsolódó taposás a terület zavarásával jár.
F03.01.01	vadak károkozása	M	100	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*. Elsősorban a vaddisznók túrásukkal visszavetik a növényzet felújulását, illetve a gyeptakarót felsértik
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	10	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*; Pannon homoki gyepek (6260)*; kiskécskű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) A területen jelen lévő inváziós fajok: fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>), bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) és selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
J01.01	leégés	M	10	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*; A leégés az inváziós fajok terjedését nagymértékben elősegíti, a fás-gyepes vegetációs szerkezet megbomlik, nehezen áll vissza a mozaikos élőhely szerkezetre
J02.01	talajfeltöltés, lecsapolás, kiszáritás	H	15	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*; Kékperjés láprétek meszes, tözezes vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinio caeruleae</i>) (6410), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárréjtjei (6440); kiskécskű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>). A talajvízszint kedvezőtlen változása következtében, valamint a kiterjedt csatornahálózattal történő vízelvezetés miatt fokozódik szikesedés, ami az élőhely visszaszorulásához vezet

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	15	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Pannon homoki gyepek (6260)*. Közvetett hatásként jelentkezik, elsősorban ott, ahol a szegélyt túlszántották, vagy szántó határolja a területet. Innen bemosódnak a tápanyagok és a vegyszerek, megbontják a gyepek egyensúlyát, így degradálódik az élőhely.
A08	trágyázás	M	15	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*. Közvetett hatásként jelentkezik, elsősorban ott, ahol a szegélyt túlszántották, vagy szántó határolja a területet. Innen bemosódnak a tápanyagok és a vegyszerek, megbontják a gyepek egyensúlyát, így degradálódik az élőhely.

4. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényező nem ismert

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés: A Mezőföldre jellemző üde síkvidéki kaszálórétek, ill. másodlagosan kialakult szikes gyeptársulások és mocsarak hosszú távú megőrzése az agrár kultúrtájban.

Célkitűzés: Elsődleges célkitűzés a jelölő élőhelyek hosszú távú fennmaradását elősegítő kaszálási és legeltetési gyakorlat kialakítása a jelölő gyeptársulások, (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530) *, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinio caeruleae*) (6410), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Pannon homoki gyepek (6260)*) megőrzése érdekében.

- A területen az utóbbi években megjelenő és terjedő keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*) állományának felszámolása.
- Az üzemtervezett erdők esetében az erdőfelújításhoz kapcsolódóan az erdősztyepp társulásra utaló erdőállomány kialakítása.
- A természetközeli erdőgazdálkodás keretében a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) lehetőség szerinti legkíméletesebb letermelése, majd termőhelyhonos fajokkal való pótlása lenne kívánatos.
- A legeltetési állattartáshoz jelenleg kapcsolódó delelő – és itatóhelyek felszámolása vagy azok kevésbé érzékeny területre történő áthelyezése.
- A túlhasznált szántók visszagyepesítése javasolt.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A területen az elsődleges problémát a legeltetés és kaszálás mértéke jelenti. Míg egyes részeket túlhasználnak, addig más területeket egyáltalán nem kezelnek. Így szabadon terjedhetnek az inváziós növények. A löszvölgy többnyire szántókkal szegélyezett, ahonnan a műtrágyák, és vegyszerek folyamatosan bemosódnak a gyepebe, így a terület szegélye jóval degradáltabb képet mutat.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A **gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz** tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust

érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következik az egyes kezelési egységek részletes jellemzése, amit kezelési egységenként a hozzájuk tartozó előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok felsorolása követ. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezelések betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek.

A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a településrendezési eszközök meghatározta adottságokat (kijelölt gazdasági területek).

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A területen az ipari, valamint bányászati tevékenység végzése nem javasolt.
- Új épület és építmény létesítése – a természetvédelmi célú bemutatás és kezelés érdekében létesítendő építményeken kívül – nem javasolt.
- Gépjárműközlekedés csak az arra kijelölt utakon és a gazdálkodáshoz közvetlenül kapcsolódó mértékben kívánatos.
- A vízbázis védőidomaira vonatkozó előírásokat és korlátozásokat be kell tartani, melyek a következők:

Hidrogeológiai „A” védőidomra vonatkozó előírások és korlátozások:

- Új létesítménynél, tevékenységnél tilos: a bányászat.
- Új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat vagy a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető: fúrás, új kút létesítése; a fedő vagy a vízvezető réteget érintő egyéb tevékenység.

Hidrogeológiai „B” védőidomra vonatkozó előírások és korlátozások:

- Új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat vagy a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető: a bányászat; fúrás, új kút létesítése; a fedő vagy a vízvezető réteget érintő egyéb tevékenység.

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A területen élőhelytípushoznak megfelelő kezelésre van szükség. A gyepen a kezelés aránytalan: van, ahol egyáltalán nem legeltetnek, ahol pedig van állat, ott a nem megfelelő hektáronkénti állategység miatt a gyep fokozatosan degradálódik a túllegeltetés miatt. A legeltetés hiánya kapcsán az inváziós fajok elötörése az elmúlt időszakban felgyorsult, és komoly problémát jelent a területen.

Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül a szántóterületek visszagyepesítésére, valamint az erdők őshonos fafajává történő szerkezetátalakítására vonatkozó javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg

A tervekészítés során a teljes kJT-re készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép és ez alapján több típusú élőhely is megtalálható a területen. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok és a településrendezési eszközök meghatározta adottság (kijelölt gazdasági területek) alapján az alábbi kezelési egységeket határoltuk le (ld.: fejezet végén lévő térkép, illetve 3. melléklet):

- KE1: szántó
 KE2: kaszálók
 KE3: legelőterületek
 KE4: fás állományok
 KE5: szikes mocsarak

1. Kezelési egység kódja, neve: KE1 - szántó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen található szántó művelési ágba tartozó területek. Ezen kívül itt teszünk említést a szegélybe eső túlszántásokról is, melyek nem a földhivatali nyilvántartás szerint vannak lehatárolva és kezelve.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
 T2 - Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák

Natura élőhelytípus: a kezelési egység nem érint Natura élőhelytípust

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a túlhasznált szántók visszagyepesítése javasolt megfelelő típusú gyepekkeverékkel a földhivatali nyilvántartás szerint
- a zárvány szántók visszagyepesítése javasolt megfelelő típusú gyepekkeverékkel, a gazdálkodók ösztönzésével

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, illetve vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezhető a területen

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó szántóföldi élőhelytípusaira nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.
SZ11	Szalma, széna: szalma-, széna depóniát és bálát (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről 30 napon belül le kell hordani.
SZ13	Szántóföldön trágyaszarvas kialakítása tilos.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ18	A táblán egy gazdálkodási évben csak egyszeri alkalommal szabad gyomirtó szert használni.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ23	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.

SZ43	Fás szárú és lágú szárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ44	Fóliasátrás és üvegházhasználati termesztés tilos.
SZ45	Öntözés tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ47	Meszezés tilos.
SZ48	Drénezés tilos.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással
SZ54	Szántó füves élőhelyé alakítása, későbbi kezelés nélküli spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.
SZ60	Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.
Kód	Vadgazdálkodási kezelési előírás javaslatok
VA1	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

5. táblázat: A szántó kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, a jogszerűen szántóként hasznosított területek esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés valamint mezővédő erdősávok telepítése javasolt a környező jelölő élőhelyek és fajok védelme érdekében (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530) *, Kékperjés láprétek meszes, tőzezes vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinio caeruleae*) (6410), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440), Pannon homoki gyepek (6260)*). A jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek esetében természetvédelmi szempontból a visszagyepesítés akár hatósági eszközökkel is javasolt. A visszagyepesítésig szigorú használati korlátozásokat javasolt betartatni. A gyepé alakítás történhet spontán felhagyással, magkeveréssel történő telepítéssel vagy lucernás felhagyásával. A mezővédő erdősávok telepítése általános természetvédelmi szempontból javasolt. A tájat változatosabbá teszi, és egyben védi a megmaradó szántóterületeket a széleróziótól

Kezelési javaslatok indoklása:

A különböző vegyszerhasználati korlátozás-javaslatok a környező jelölő gyepek védelmében fontosak, ugyanis a bemosódó műtrágyák, illetve vegyszerek károsítják a gyepeket, gyomosodás indul meg, illetve ezáltal könnyebben megtelepednek az inváziós növényfajok. Az előírás-javaslatok másik csoportja rekonstrukciós jellegű: a jogszerűtlenül szántóként hasznosított területek esetében a gyepterület növelése érdekében, és idővel, hosszú távon a jelölő élőhelyek kiterjedésének növekedése érdekében, javasoljuk ezen szántók visszagyepesítését.

2. **Kezelési egység kódja, neve: KE2 - kaszálók**

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartozik a terület délkeleti tömbjének legnagyobb része. Általában üdőbb, nagyobb vízhatásnak kitett gyepek tartoznak a kezelési egységbe.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- ÁNÉR-kód: D2 - Kékperjés rétek
 D34 - Mocsárrétek
 B1a - Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
 OB - Jellegtelen üde gyepek
 OC - Jellegtelen száraz-felszáraz gyepek
 F2 - Szikes rétek
 F4 - Üde mezpázsitos szikfokok
 H5b - Homoki sztyeprétek
 F1b - Cickóros puszták
 S7 - Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok
- Natura élőhelytípus: 6260* - Pannon homoki gyepek
 1530* - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
 6410 - Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinio caeruleae*)
 6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a. az üde területeken lévő gyepek fennmaradását szolgáló kaszálások folytatása és sarjülegeltetés javasolt
- b. a területen szerves és műtrágya kijuttatása, tárolása, növényvédőszer tárolása nem javasolt, kijuttatása a fás szárú inváziós fajok irtása során csepegésmentes technológiával kijuttatott gyomirtó vegyszerek és a zárlati károsítók elleni, jogszabályban előírt védekezés kivételével kerülendő.
- c. a kaszálások idejének ütemezése a kisleveles aszat (*Cirsium brachycephalum*) figyelembevételével javasolt területileg illetékes nemzeti park igazgatósággal egyeztetve
- d. Minden új épület, építmény termőföldön történő létesítését meg kell előznie az ingatlanügyi hatóság végleges más célú hasznosítást engedélyező határozata, mely magában foglalja a talajvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalását

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- d. Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, illetve vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezhető a területen

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok

- e. A völgyekben található árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni. Az esetleg szükségesé váló kotrássorán kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt.
- f. A csatornakotrásból kikerülő anyag termőföldön történő elhelyezése engedélyköteles.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Gyepek esetében a az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8) Korm.rendelet, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található fás állományok miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása.

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszőr, rendezelő használata tilos.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY24	A gyep természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY28	A gyep cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY63	Kaszáló sarjülegeltetése kizárólag szarvasmarhával és lóval lehetséges, amelyet a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos.
GY71	Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges.
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepp állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.
GY80	A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
GY112	Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágú szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

6. táblázat: A kaszáló kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Gyepes esetén szintén fontos az inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) irtása, a legeltetés és a kaszálások fenntartásának biztosítása. A gyepesben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyepé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyepársulásokat, megőrizve azok kiterjedését.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Pannon homoki gyepes (6260), Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Kékperjés láprétek meszes, tözezes vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinio caeruleae*) (6410), folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A kaszálás fenntartása megakadályozza a területen végbemenő szukcessziós folyamatokat, így megőrizve a jelölő élőhelyeket. A túltartott vadállomány taposásával, túráásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

3. Kezelési egység kódja, neve: KE3 - legelőterületek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartozik a délkeleti tömböt leszámítva a terület nagy része. Lényegében minden gyep legelőterületként lett meghatározva, ami nem üzemtervezett erdő, vagy erdősült folt, illetve szántó.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B6 - Zsíókás, kötő kákás és nádas szikes vizű mocsarak
D34 – Mocsárrétek

- F1b - Cickóros puszták
 F2 - Szikes rétek
 H5b - Homoki sztyeprerek
 OB - Jellegtelen üde gyepek
 OC - Jellegtelen száraz-felszáraz gyepek
 S1 - Akác ültetvények
 S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
 S7 - Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok
- Natura élőhely: 1530* - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
 6260* - Pannon homoki gyepek
 6440 – Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétei

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Mezőgazdálkodáshoz kötődő javaslatok:

- A pannon szikes sztyeppék és mocsarakban a legeltetés folytatása javasolt
- Fokozott figyelemmel kell lenni az inváziós fajokra, azok mechanikus (esetleg vegyszeres) kiszorítása a területről támogatandó
- A téli legeltetés a területen nem javasolt
- Az itató/delelőhelyek kijelölését a területileg illetékes nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt végezni
- Minden új épület, építmény termőföldön történő létesítését meg kell előznie az ingatlanügyi hatóság végleges más célú hasznosítást engedélyező határozata, mely magában foglalja a talajvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalását

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, illetve vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezhető a területen

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok

- A völgyekben található árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni. Az esetleg szükségesé váló kotrássorán kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt.
- Minden új épület, építmény termőföldön történő létesítését meg kell előznie az ingatlanügyi hatóság végleges más célú hasznosítást engedélyező határozata, mely magában foglalja a talajvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalását
- A csatornakotrásból kikerülő anyag termőföldön történő elhelyezése engedélyköteles.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

- Kötelezően betartandó előírások.
- Gyepek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8) Korm. rendelet, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet betartása kötelező. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:
 A gyepeken jelen lévő, illetve a szegélyeken található fás állományok miatt szükséges az erdőkre vonatkozó előírások alkalmazása.

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszelő, rendkezelő használata tilos.

GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY34	Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábön állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY51	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem haladhatja meg a 20 ha-t.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY71	Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges.
GY108	Erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges..
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágú szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember.. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.

Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

7. táblázat: A legelőterületek kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat az élőhelyek (Pannon homoki gyepek (6260), Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530) *, folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) változatosabbá tétele érdekében. Gyepek esetén szintén fontos az inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) irtása, a legeltetés és a kaszálások fenntartásának biztosítása.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Pannon homoki gyepek (6260), Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530) *, folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység biztosítja a gyepek megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túllegeltetést kizárja. Az ideális kezelés a legeltetés, amennyiben ez nem valósul meg, úgy a gyepterületek fenntartó kaszálása is elfogadható. Az inváziós fás szárúak (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*) keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)) irtása a gyepek fátlan állapotban tartását szolgálja, a jelölő élőhelyek kiterjedése az intézkedések által nem csökken.

4. Kezelési egység kódja, neve: KE4 - fás állományok

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen található üzemtervezett erdők. (Alap: 8/B, 8/D erdőrésztlet)

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők

Natura élőhely: A kezelési egység nem érint Natura 2000 jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- üzemtervezett erdők meghatározó állománya az fehér akác (*Robinia pseudoacacia*). Az erdőfelújítások során előtérbe javasolt helyezni az őshonos fajokkal történő helyettesítést.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása, illetve vad kibocsátása és meglévő zárt téri vadtartás nem engedélyezhető a területen

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a. Kötelezően betartandó előírások.

Erdők esetében, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról. A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az

erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a egyes fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására. Az Alapi kaszálóréteken lévő erdőkre a 612. sz. Sárosi Erdészeti Tervezési Körzet 2. Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) van érvényben.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.
E63	Tájidegen fafajokból álló erdősítés legalább 20% elegyarányban tájhonos fafajokkal elegyítendő.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E73	Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA1	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
------	---

8. táblázat: A fás állományok kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó elsősorban a jelölő élőhelyekkel (Pannon homoki gyepek (6260), Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinio caeruleae*) (6410), folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) határos területeken (lásd. 2. mellékletet térképe). A szerkezetátalakítás során javasolt a teljes talajelőkészítés és tuskózás mellőzése, a környező jelölő élőhelyeket veszélyeztető gyomosodás elkerülése érdekében. az őshonos állományok kialakításával hosszútávon a tájban régen jellemző elegyes tölgyes állományok hozhatók létre. A fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*) szálaló gyérítése javasolt a gyepfoltok megőrzése érdekében.

Kezelési javaslatok indoklása:

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt az erdőállományokkal érintkező jelölő gyepek fennmaradásának. Az idegenhonos, inváziós fafajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)) eltávolítása a területről megakadályozza a fás állományokkal határos Natura 2000 jelölő gyepes élőhelyek Pannon homoki gyepek (6260), Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*, Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinio caeruleae*) (6410), folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei (6440)) beerdősülését. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

5. Kezelési egység kódja, neve: KE5 - szikes mocsarak

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a B6-os ÁNÉR-kóddal jellemezhető nagyobb vízhatásnak kitett gyepfoltok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

ÁNÉR-kód: B6

Natura élőhelytípus: 1530* - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Nádgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Vízháztartásuk megváltoztatása ellenjavallt
- Nádvágás kizárólag a nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon történhet
- A náddal fedett területek 30%-al meg kell hagyni, évente eltérő területen

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- Kizárólag acélsörét használata javasolt. Fokozottan védett faj megjelenése esetén vízivad vadászat időbeni és térbeli korlátozása javasolt

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok

- A völgyekben található árkok fenntartó jellegű kezelését a területileg illetékes nemzeti parkkal egyeztetett módon szükséges folytatni. Az esetleg szükségesé váló

kotrásorán kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt.

- f. A csatornakotrásból kikerülő anyag termőföldön történő elhelyezése engedélyköteles

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Gyeppek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8) Korm. rendelet, valamint a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 Állategység/ha.
GY48	Szakaszoló legeltetés esetén legeltetési terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY51	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem haladhatja meg a 20 ha-t.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges..
Kód	Vizes területekre vonatkozó előírás-javaslatok
V41	A learatott nád vizes élőhelyről történő kiszállításának nyomvonalát működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kialakítani.
V42	A nádaratás megkezdése előtt 48 órával a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot értesíteni kell .
V44	A hagyásfoltok kialakítását a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kijelölni.
V46	December 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talaviszonyok figyelembe vételével.
V50	A nádas minimum 20-30%-át nem szabad learatni.
V52	A hagyás foltokat évente eltérő helyen kell kialakítani.
V54	A területen nádgazdálkodást kell végezni.
V57	A betakarítás során a nád rizómájának megsértését kerülni kell.
V59	A nádaratást végzőnek, a nád aratásához, a rendelkezésére álló nádvágó gépek közül mindig a talaj és hidrológiai adottságainak megfelelő gépet kell használni.
V62	A nádaratás megkönnyítése érdekében az érintett terület vízszintjének megváltoztatása tilos.
V63	Élőhely-rekonstrukció.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

9. táblázat: A szikes mocsarak kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó élőhelyek fennmaradása érdekében a megfelelő területi felosztásban a nádgazdálkodás bevezetése és a legeltetés javasolt, mint fenntartó kezelés. A kezelési egységbe tartozó jelölő élőhely (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*) fennmaradása és megőrzése érdekében szükséges a vízvezetés megszüntetése és a megfelelő vízgazdálkodás kialakítása a területen.

Kezelési javaslatok indoklása:

A jelölő élőhely (Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)*) fenntartó legeltetésével megelőzhető annak benádasodása, illetve a kezeléssel megakadályozható a gyep inváziós növényfajok általi fertőződése. A mélyebb vizű területeken történő nádgazdálkodás során törekedni javasolt a minél kíméletesebb és körültekintőbb aratására az élőhelyek minél jobb állapotban tartása végett. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt. A vízvezetés megszüntetése hozzájárul az élőhely és a hozzá kapcsolódó életközösségek fennmaradásához.

Kezelési táblázat:

	Erdő	Gyep	Szántó	Vizes élőhelyek
szántó			SZ01, SZ11, SZ13, SZ14, SZ18, SZ19, SZ21, SZ23, SZ24, SZ43, SZ44, SZ45, SZ46, SZ47, SZ48, SZ52, SZ53, SZ54, SZ55, SZ60	
kaszáló	E69; E70; E73	GY01, GY02, GY08, GY13, GY14, GY15, GY24; GY26; GY28; GY29; GY30; GY31; GY34, GY63, GY71, GY79; GY80; GY103; GY107, GY108, GY109, GY112		
legelőterület	E69; E70; E73	GY01, GY02, GY14, GY15, GY24; GY26; GY28; GY29; GY30; GY31; GY34, GY42, GY48, GY51, GY59, GY108, GY109, GY117		
fás állományok	E05, E06, E25, E30, E50, E51,			

	E54, E62, E63, E65, E69, E70, E73			
szikes mocsarak		GY42, GY48, GY51, GY59		V41, V42, V44, V46, V50, V52, V54, V57, V59, V62, V63

10. táblázat: Kezelési egységek összefoglaló táblázata

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Erdős területek esetében a legfontosabb rekonstrukciós tevékenység az idegenhonos, illetve inváziósan terjedő fajok őshonos cserélése a felújítás során, illetve az idegenhonos fajokkal történő telepítés mellőzése (Részletesen kifejtve ld: KE4). Gyepes esetén szintén fontos az inváziós fajok irtása, a legeltetés és a kaszálások fenntartásának biztosítása (Részletesen kifejtve ld: KE2, KE3). Szántóknál rekonstrukciós tevékenység a túlszántások korrigálása a földhivatali nyilvántartás szerint, illetve az esetleges zárványszántók visszagyepesítése (Részletesen kifejtve ld.: KE1). A szikes mocsarak esetében az élőhely fenntartása érdekében szükséges a vízelvezetés megszüntetése és a megfelelő vízgazdálkodás kialakítása a területen (Részletesen kifejtve ld: KE5).

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló közösségi jelentőségű és védett fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések élőhely kezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé. Ennél fogva a kezelési egységekre vonatkozó előírás-javaslatok révén az itt előforduló közösségi jelentőségű és védett fajok fennmaradása biztosított.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú rendszeres felmérések a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek. A felmérések egyrészt a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak változását követi nyomon, másrészt veszélyeztetett és vagy természetközeli társulások megfigyelésére irányul.

Az Alapi kaszálórétek területén rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül az alább felsorolt védett és fokozottan védett növényfajok. A felméréseket minden esetben az NBmR „Védett edényes növényfajok monitorozása” (Verzió: 2011. május 19.) protokollban lefektetett módszerek alapján végzik a szakemberek. Az egyes fajok után felsoroljuk az NBmR szerinti mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere
Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	Rétszilas, Leány-tói dűlő	E/(C2)
Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	Alap, Nagy-legelő (Sörke-dűlő)	E/(C2)
Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	Alap, Alap-Cepei vízfolyás mente	E/(C2)

11. táblázat: Az Alapi kaszálórétek területén az NBmR keretein belül rendszeresen felmért fajok és módszerei

Egyéb az Alapi kaszálórétek feltehetőleg előforduló, a fenntartási terv szempontjából fontos, az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékében felsorolt fajokat az alábbiakban röviden ismertetjük.

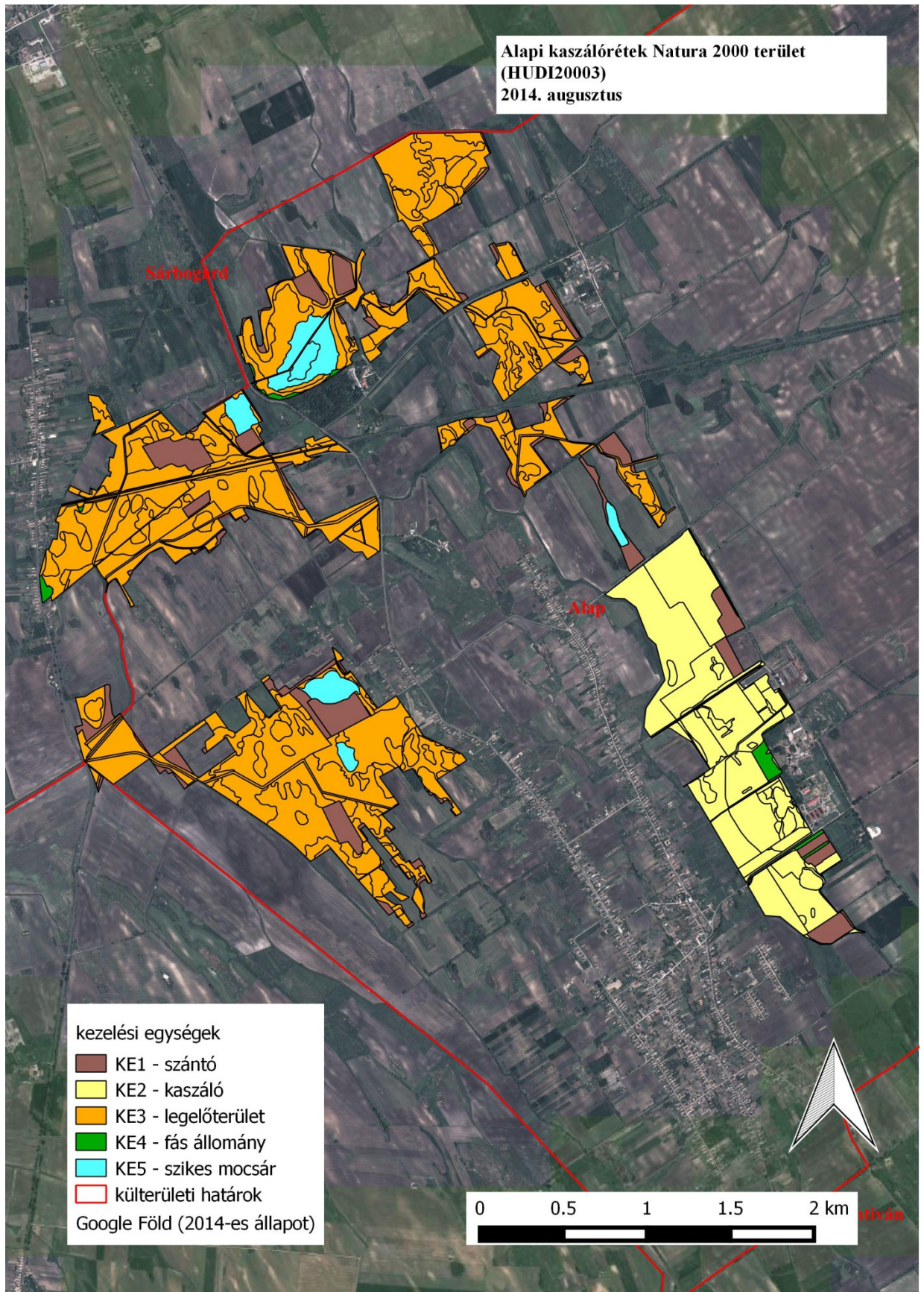
Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*): a terület üde rétjei alkalmas élőhelynek tűnnek a nagy tűzlepke számára. Állományának felderítése érdekében célzott kutatás szükséges.

Farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*): A területen faj jelenléte egyelőre nem bizonyított, azonban a faj megléte valószínűsíthető, ennek érdekében a területen célzott kutatást kell végezni.

Célzott kutatásra lenne szükség annak eldöntésére, hogy az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékeiben felsorolt kételtű- és hüllőfajok közül melyek fordulnak elő a területen szükséges megvizsgálni a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), zöld varangy (*Bufo viridis*), dunai tarajos göte (*Triturus dobrogicus*), zöld levelibéka (*Hyla arborea*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állomány nagyságát a területen.

3.2.5. Mellékletek

Kezelési egységek térkép

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze az Alapi kaszálórétek (HUDI20003) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Korm.rendelet az irányadó.

Továbbá a terület 99,1%-a az országos ökológiai hálózat magterületei is egyben, melyről a Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik.

A mezőgazdasági támogatások igénybevételéhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet nyújt segítséget.

A Natura 2000-es gyepterületek esetében a gazdálkodóknak a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Korm.rendelet előírásait kell betartania. Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

Erdőkre a 612. sz. Sárosdi Erdészeti Tervezési Körzet 2. Erdőterve (érvényes 2008. január 1. – 2017. december 31.) van érvényben, és általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény. A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a egyes fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására.

A tevékenységek során be kell tartani a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásait

A vadlétszám szabályozásáról a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet rendelkezik.

A csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet.

A gyepterületek nagy része a sok magántulajdonos miatt nem hasznosított, a jelenleg fennálló használati viszonyok is tisztázatlanok. Tulajdonosi szerkezet alapján kb 94,5 %-ban magántulajdonban vannak a gyepek, a maradék 5.5% önkormányzati, illetve állami tulajdonban van

A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

a.) Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

A területen előforduló élőhelytípusok alapján a megfelelő művelési ágak szerint az alábbi támogatások vehetők igénybe

Erdőkre (szektortól függetlenül):

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet alapján normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa

(pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére:

- alaptámogatás: (a) erdőfelújítást megelőző terület-előkészítés, a károsodott faállomány letermelése, (b) első kivitelű erdősítés vagy pótlás, (3) töre vágás vagy sarjaztatás
- kiegészítő támogatás: (a) bakhátak létesítése, (b) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése, (c) 15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására:

- erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás
- tarvágást követő szerkezetátalakítás: (a) fafajcserével, (b) fafajcserével, tuskózással, gyökérfésüléssel, (3) fafajcserével, fainjektálással vagy tuskókenéssel
- állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás

A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes.

Szántókra:

Jelenleg a gazdálkodók a területen a következő AKG támogatást veszik igénybe:

- AA) Integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram
- BA) Extenzív gyepgazdálkodási célprogram

Gyepekre:

A gazdálkodók jelenleg a területalapú támogatást és a Natura 2000 támogatást tudják igénybe venni a területre. A támogatási forrásokról a gazdálkodók tudnak. Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik

Az Alapi kaszálórétek területét 65 MEGPAR blokk érinti. Jelenleg a területből 506,94 ha támogatható.

b.) Javasolt agrártámogatási rendszer

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait, valamint az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet módosítása javasolt. Az élőhelyek mozaikos eloszlása miatt gazdának pillanatnyilag nem éri meg az élőhelyek szerint eltérő módon művelni a területet. A hektár alapú támogatási rendszer helyett a területfüggő támogatás javasolt. A gazdálkodók értékmegőrző tevékenységet végeznek, és a jelenlegi támogatási összeg mellett nem éri meg a gazdálkodás. Kis, értékes területekre a nagyobb támogatási összeg motiváltta teheti a gazdálkodókat, mert nehezebb kezelni és betartani az előírásokat kis területen, mint sok száz hektáron. Jelenleg kevesebb a kompenzáció, mint a költség. A támogatások szeparálása előnyösen hatna a terület művelésére, mivel a jelenlegi támogatási rendszer a nagy területeken gazdálkodóknak kedvez.

Szükséges kidolgozni olyan támogatási formát, amely a Natura 2000 jelölő élőhelyekre, fajokra közvetlenül káros hatással lévő szántó területek visszagyepesítését támogatja. A Natura 2000 területek szántó művelési ágban lévő ingatlanai esetében a gazdálkodó dönt a művelési ágról, ezért jelenleg csak akkor van esély a visszagyepesítésre, ha mutatkozik rá gazdálkodói szándék és a gazdálkodó vállalja ennek anyagi terheit is.

3.3.2. Pályázatok

A területen pályázat nincs folyamatban.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Eszköz típusa	Célcsoport	Címzett	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
falugazdászok levélben történő megkeresése	falugazdászok	érintett járási hivatal	2013.05.13.	1 db levél
erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése	erdészeti igazgatóság	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága	2013. 11.26.	1 db levél
tervegyeztetés	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	Vértesi-Mezőföldi Tájegység	2014.01.16.	2 fő
szakmai terepbejárás	gazdálkodók, érintett hatóságok	35 gazda vagy szervezet	2014.05.30.	15 fő
gazdafórum	gazdálkodók, települési önkormányzatok	2 szervezet, 6 magángazda	2014.08.11.	17 fő
önkormányzati közzététel	gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	Alap, Cece Sárbogárd önkormányzata	2014.08.01.- 2014.08.15.	-
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok	területileg érintett hatóságok	2014.08.15.	30 db e-mail és ugyanennyi levél
honlap	lakosság		2013.01.01 2014.08.31	-

12. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

Az Alapi kaszálórétek (HUDI20003) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2013. május 13-án az illetékes járási hivatalok írásbeli megkeresése történt, melyben a falugazdászok közreműködésében bízunk. A kérdéseket tartalmazó lista mellékletként megküldésre került a falugazdászok részére. Nem kaptunk választ
- További tervegyeztetésre 2014. 01. 16-án, a Vértesi-Mezőföldi Tájegység egy munkatársával került sor., ahol a veszélyeztető tényezők, és kezelések átbeszélése történt meg.
- 2014. május 30-án szakmai terepbejárás történt, amelynek során a területen gazdálkodókkal, valamint az érintett hatóságok képviselőivel történt egyeztetés.

- 2014. augusztus 11-én gazdafórum keretében ismételtén megtörtént a terv egyeztetése. Erre az eseményre kifejezetten a területen ténylegesen gazdálkodó érintetteket vártuk.
- a fenntartási terveket 2014 augusztus 1-jén megküldtük az érintett önkormányzatoknak kifüggesztésre. Ezzel egyidőben megküldtük e-mailen majd postai úton is az érintett hatóságoknak a tervet, a véleményeket augusztus 25-ig vártuk vissza.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Az Alapi kaszálórétek Natura 2000 terület fenntartási tervének egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekeltek megkeresése történt meg.

1. falugazdászok levélben történő megkeresése:

- a. **címzett:**
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Sárbogárdi Járási Hivatala;
- b. **érintettek száma:** 1 járási hivatal
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött 1 db levél

2. erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése:

- a. **címzett:** Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága
- b. **érintettek száma:** 1 erdészeti igazgatóság
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött 1 db levél

3. szakmai terepbejárás

- a. **címzett:** helyben érintett gazdálkodók, illetve hivatalok
 - Alap Község Önkormányzata
 - Sárbogárdi Járási Hivatal
 - Cece Nagyközség Önkormányzata
 - Sárbogárd Város Önkormányzata
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatala
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
 - Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
 - MME Fejér Megyei Helyi Csoport
 - Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Dél-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Székesfehérvári Iroda
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
 - Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség
 - Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
 - Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
 - Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Fejér Megyei Területi Iroda
 - Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
 - Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság
 - Arany János MSZ
 - Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)

- Sárréti Egyetértés Vadásztársaság
 - Országos Erdészeti Egyesület
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítési Iroda
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
 - Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
 - Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
 - Cseh Mihály
 - Somogyvári Róbert
 - Ifj. Duska József
 - Id. Duska József
 - Winkler Béla Istvánné
- b. **résztevők száma:** 15 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (4. számú melléklet)

4. **gazdafórum:**

- a. **címzett:** helyben érintett gazdálkodók, illetve mivel közvetlen elérhetőségük nem volt meg, ezért a
- Magán Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- segítségét kértük a gazdálkodók kiértékelésében. Magángazdálkodó közül elértük:
- Cseh Mihály
 - Somogyvári Róbert
 - Ifj. Duska József
 - Id. Duska József
 - Winkler Béla Istvánné
- b. **résztevők száma:** 17 fő
- c. **alátámasztó dokumentum:** jelenléti ív, emlékeztető (5. számú melléklet)

5. **önkormányzati közzététel**

- a. **címzett:**
- Sárbogárd Város Önkormányzata
 - Alap Község Önkormányzata
 - Cece Nagyközség Önkormányzata
- b. **érintettek száma:** 3 hivatal
- c. **alátámasztó dokumentum:** 3 db postai levél

6. **véleményezési kérelem**

- a. **címzett:**
- Alap Község Önkormányzata
 - Sárbogárdi Járási Hivatal
 - Cece Nagyközség Önkormányzata
 - Sárbogárd Város Önkormányzata

- Fejér Megyei Kormányhivatal Földhivatala
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
 - Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
 - Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
 - Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
 - MME Fejér Megyei Helyi Csoport
 - Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Dél-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Székesfehérvári Iroda
 - Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fejér Megyei Kirendeltség
 - Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség
 - Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
 - Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
 - Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
 - Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Fejér Megyei Területi Iroda
 - Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
 - Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság
 - Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
 - Országos Erdészeti Egyesület
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítési Iroda
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
 - Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
 - Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság
 - Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
 - Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
 - Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
 - Veszprémi Bányakapitányság
 - MVH Fejér megyei Kirendeltsége
- b. **beérkezett vélemények száma:**4 db levél
- c. **alátámasztó dokumentum:** kiküldött postai levelek és e-mailek

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész Iroda	2014. augusztus 21.	A fenntartási tervhez észrevételt, javaslatot nem tettek	-
Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	2014. augusztus 28.	A fenntartási terv átnézeti térképe alapján megállapították, hogy a terület nyilvántartott műemléki értéket nem érint	-
Fejér Megyei Kormányhivatal Növény-és	2014. augusztus 22.	A talaj felső rétegének eltávolítása csak a talajvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.	A terv vízgazdálkodással kapcsolatos rendelkezéseibe

Talajvédelmi Igazgatósága		A csatornakotrásból kikerülő anyag termőföldön történő elhelyezése engedélyköteles. Minden új épület, építmény termőföldön történő létesítését meg kell előznie az ingatlanügyi hatóság végleges más célú hasznosítást engedélyező határozata, mely magában foglalja a talajvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalását	bekerült. A talaj felső rétegének eltávolítása ezen a területen nem releváns.
Fejér Megyei Rendőrfőkapitányság	2014. augusztus 26.	A közbiztonsági területet érintő észrevételük, vagy javaslatételük nincs	-
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	2014. augusztus 25.	A fenntartási tervhez észrevételt, javaslatot nem tettek, annak tartalmával és célkitűzéseivel kapcsolatban nem emeltek kifogást	-
Közép-Dunántúli Vízügyi Hatóság	2014. augusztus 27.	A tevékenység területe vízbázis hidrogeológiai „A” és „B” védőidomot érint. A vízbázis védőidomaira vonatkozó előírásokat és korlátozásokat be kell tartani, melyek a következők: <u>Hidrogeológiai „A” védőidomra vonatkozó előírások és korlátozások:</u> Új létesítménynél, tevékenységnél tilos: a bányászat. Új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat vagy a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető: fúrás, új kút létesítése; a fedő vagy a vízelvezető réteget érintő egyéb tevékenység. <u>Hidrogeológiai „B” védőidomra vonatkozó előírások és korlátozások:</u> Új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat vagy a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető: a bányászat; fúrás, új kút létesítése; a fedő vagy a vízelvezető réteget érintő egyéb tevékenység.	Az észrevételek bekerültek a terv 3.2. Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatai közé, illetve a megalapozó dokumentáció 1.3.3.5 fejezetébe.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2014. szeptember 5.	A terv 1.7.6. alfejezetében a vízgyűjtő gazdálkodási terv hibásan szerepel. Az Alap-Cecei-vízfolyás valamint a Hardi-ér a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vagyongazdálkodásába került. A Natura 2000 területet érinti a Rétszilai Vízmű, és az Olup Aqua ásványvízkút hidrogeológiai védőidomait, ezért kéri a 123/1997 (VII. 18.) Korm. rendelet betartását. A tervben igényként merül fel, hogy az esetleg szükségessé váló kotrás során kitermelésre került anyagot a Natura 2000 területen belül tárolni nem javasolt. Ennek elszállítása viszont irreálisan magas költséggel járna,	A tervben hibásan szereplő vízgyűjtő gazdálkodási terv javításra került. A hivatkozott jogszabály bekerült a terv 3.3 fejezetébe.

		amire az Igazgatóságnak nincs fedezete	
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányság	2014. augusztus 26.	Tárgyi kezelési terv szakterületébe tartozó kérdései tekintetében nem érintett, javaslatot nem tesz, kifogást nem emel	-
Nemzeti Média-és Hírközlési Hatóság Soproni Hatósági Iroda	2014. augusztus 22.	A fenntartási terv hírközlési érdekeket nem érint, a Hatóság nem kíván javaslatot tenni, és az eljárásban a továbbiakban részt venni	-
Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	2014. augusztus 25.	Véleménye alapján a 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó területeken attól, valamint a végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet előírásaitól, továbbá a körzeti erdőterv elkészítésének folyamatában megjelent, illetve megjelenő miniszteri rendeletektől eltérő módon történő szabályozás fenntartási szinten nem lehetséges. Előírások csak akkor tehetők, ha együttesen fennáll, hogy az érvényes szabályozókkal összhangban vannak, a terület kezelője önként vállalja és a felmerülő többletköltségeket a kezelőnek megtéríti. A Natura 2000 területeken található idegenhonos fafajok állományai nem jelölő élőhelyek, az ott folyó gazdálkodás alapkövetelménye, hogy a jelölő élőhelyeket nem veszélyeztethetik. Az erdőgazdálkodó célja a védelmi és közjóléti funkciók érvényesülése mellett a faanyagtermelés. Magántulajdonostól kompenzáció nélkül nem várható el a hozamról való önkéntes lemondás. Az egyes erdős kezelési egységeknél az E05, E06, E07, E30, E50, E51, E54, E62, E63, E65 valamint az E69 előírás-javaslatok esetében jelezte, hogy erdészeti szempontból nem, vagy nem minden esetben tarthatók.	<p>A tervbe beépült.</p> <p>- A terv több pontján szerepel, hogy az itt megfogalmazott előírások csupán javaslatok, azok nem kötelezően betartandó előírások. A tervben megfogalmazott, a Vidékfejlesztési Minisztérium által jóváhagyott előírás-sorok nincsenek ellentétben a fent hivatkozott jogszabályokkal. Minden előírás-javaslat előtt kiemelten hangsúlyozzuk, hogy csak a tulajdonos beleegyezésével, önkéntes alapon betartandók. A 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében c. fejezetben szerepel, hogy a Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet vonatkozik, tehát a hozamról való kompenzáció nélküli lemondás semmiképpen nem elvárás. Minden ilyen jellegű javaslattal érintett, erdőterületre vonatkozó kezelési egység esetében szerepel, hogy „Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó.”</p> <p>- A fenntartási terv érvényességi ideje alatt új erdőtervek fognak készülni. A következő erdőtervezési ciklusban a fenntartási tervek a megalapozó dokumentáció részét fogják képezni, ezért fontosnak tartjuk jelezni a természetvédelmi szempontból javasolt</p>

			változtatásokat.
--	--	--	------------------

13. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése